

Številka: 018-103/2022-6

Datum: 18. 10. 2022

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39., 55. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Nine Velkavrh kot predsednice senata ter dr. Mateje Škabar in Tadeje Pušnar kot članic senata v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »Vzdrževanje, servisiranje in dograditev sistema videonadzora v objektih Pošte Slovenije d.o.o. za obdobje treh let«, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj POŽARNI SISTEMI družba za inženiring, trgovino, storitve in gradbeništvo d.o.o., Novorogoška ulica 17, Miklavž na Dravskem polju, ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška pisarna Lah, Jambrovič & partnerji, d.o.o., Partizanska cesta 36, Maribor (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Pošta Slovenije d.o.o., Slomškov trg 10, Maribor (v nadaljevanju: naročnik), dne 18. 10. 2022

odločila:

1. Pritožbi vlagatelja z dne 2. 9. 2022 se ugodi tako, da se naročniku naloži povračilo stroškov pritožbenega postopka vlagatelju v višini 559,98 EUR, v roku 15 dni od prejema tega sklepa. V preostalem delu se pritožba zavrne kot neutemeljena.
2. Zahtevku za revizijo se ugodi in se razveljavi postopek oddaje javnega naročila »Vzdrževanje, servisiranje in dograditev sistema videonadzora v objektih Pošte Slovenije d.o.o. za obdobje treh let«.
3. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti še (preostale) stroške postopka pravnega varstva v višini 839,97 EUR, v roku 15 dni od prejema tega sklepa. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o naročilu male vrednosti je bilo na Portalu javnih naročil objavljeno dne 7. 7. 2022, št. objave JN004730/2022-W01, popravki pa dne 18. 7. 2022, dne 20. 7. 2022, dne 26. 7. 2022 in dne 29. 7. 2022, št. objave od JN004730/2022-K01 do JN004730/2022-K05.

Vlagatelj je dne 21. 7. 2022 na portalu eRevizija vložil *Zahtevek za revizijo* z dne 21. 7. 2022, v katerem predlaga, da se zaradi kršitev naročnika pri oblikovanju dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila postopek oddaje naročila v celoti razveljavi oz. podredno, da se razveljavijo posamezni sporni deli dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila; zahteva povračilo stroškov postopka pravnega varstva (v nadaljevanju: zahtevek za revizijo). Vlagatelj zatrjuje, da pogoja P13 in P15 iz poglavja 2 *Pogoji za udeležbo* v dokumentu *Razpisna dokumentacija*, merila iz točke 1.14 v poglavju 1 *Splošne določbe naročnika* v dokumentu *Razpisna dokumentacija* in predmet javnega naročila niso določeni v skladu z Zakonom o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3), 12. člen dokumenta *Vzorec okvirnega sporazuma* pa ni določen v skladu z Obligacijskim zakonikom (Uradni list RS, št. 97/07-UPB, s sprem., v nadaljevanju: OZ).

Naročnik je dne 27. 7. 2022 sprejel in naslednjega dne na portalu eRevizija objavil *Sklep o zavrženju*, s katerim je vlagatelj zahtevek za revizijo zavrgel zaradi ugotovljene pomanjkljivosti v predloženem pooblastilu za zastopanje, vlagateljevo zahtevo za povračilo stroškov postopka pravnega varstva pa je zavrnil (v nadaljevanju: sklep o zavrženju).

Vlagatelj je dne 2. 8. 2022 na portalu eRevizija vložil *Pritožbo* z dne 1. 8. 2022, v kateri zatrjuje, da naročnik ni ravnal pravilno, ko je njegov zahtevek za revizijo zavrgel in predlaga, da se naročnikov sklep o zavrženju razveljavi; zahteva povračilo stroškov pritožbenega postopka (v nadaljevanju: pritožba z dne 1. 8. 2022).

Državna revizijska komisija je s *Sklepom* št. 018-090/2022 z dne 17. 8. 2022 vlagateljevi pritožbi z dne 1. 8. 2022 ugodila in sklep o zavrženju razveljavila. Naročniku je naložila, da mora o zahtevku za revizijo odločiti v skladu s prvim odstavkom 28. člena ZPVPJN, če ugotovi, da so izpolnjene procesne predpostavke, odločitev o stroških, ki jih je priglasil vlagatelj v pritožbi z dne 1. 8. 2022 pa pridržala do končne odločitve o zahtevku za revizijo.

Naročnik je dne 30. 8. 2022 sprejel in istega dne na portalu eRevizija objavil *Odločitev*, s katero je vlagateljevemu zahtevku za revizijo delno ugodil v delu, ki se nanaša na pogoj P13 (delno), merila (v celoti) in opredelitev predmeta javnega naročila (v celoti) ter mu priznal sorazmeren del stroškov, ki jih je vlagatelj priglasil v zahtevku za revizijo (v nadaljevanju: odločitev o zahtevku za revizijo).

Zoper navedeno odločitev je vlagatelj dne 2. 9. 2022 na portalu eRevizija vložil *Pritožbo* z dne 2. 9. 2022, v kateri zatrjuje, da naročnik ni pravilno odmeril stroškov, priglašanih v zahtevku za revizijo in v pritožbi z dne 1. 8. 2022. Predlaga, da Državna revizijska komisija pritožbi ugoditi in priglašene stroške pravilno odmeri oz. da izpodbijano odločitev v relevantnem delu razveljavi in vrne naročniku v ponovno odločanje; zahteva povračilo stroškov pritožbenega postopka (v nadaljevanju: pritožba z dne 2. 9. 2022).

Vlagatelj je dne 2. 9. 2022 preko portala eRevizija na naročnika naslovil *Predlog za začetek revizijskega postopka*; zahteva povračilo stroškov, nastalih s pripravo predloga. Opozarja, da je naročnik zahtevku za revizijo (med drugim) v delu, ki se nanaša na pogoj P13 ugodil, vendar kršitve, kljub drugačnemu navajanju, ni odpravil.

Vlagatelj je istega dne na portalu eRevizija vložil tudi vlogo z dne 2. 9. 2022, s katero se je opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo; zahteva povračilo nadaljnjih stroškov postopka pravnega varstva (v nadaljevanju: opredelitev do navedb naročnika).

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 5. 9. 2022 odstopil zahtevek za revizijo, pritožbo in ostalo dokumentacijo.

Po pregledu posredovane dokumentacije ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika, je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

I.

Vlagatelj v pritožbi z dne 2. 9. 2022 navaja, da naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo ni pravilno odločil o stroških postopka pravnega varstva. Pri sprejemu odločitve o stroških vlagatelja namreč ni ravnal skladno s Sklepom Državne revizijske komisije št. 018-090/2022-3 z dne 17. 8. 2022, niti skladno z ZPVPJN in Zakonom o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – UPB, s sprem.; v nadaljevanju: ZPP), saj

- ni pravilno odmeril stroškov predrevizijskega postopka, ki jih je vlagatelj priglasil v zahtevku za revizijo - za strošek odvetniške storitve za sestavo zahtevka za revizijo mu je priznal le 2.000 točk, in ne 3.000 točk, kolikor jih je vlagatelj priglasil, svoje odločitve pa ni obrazložil;
- sploh ni odločil o stroških pritožbenega postopka, ki jih je vlagatelj priglasil v pritožbi z dne 1. 8. 2022, čeprav bi moral, saj je bila odločitev o pritožbenih stroških, skladno s sklepom Državne revizijske komisije, pridržana do končne odločitve o zahtevku za revizijo, torej do naročnikove odločitve z dne 30. 8. 2022.

Vlagatelj zatrjuje, da bi mu moral naročnik povrniti priglašene stroške predrevizijskega postopka, sorazmerno ugotovljenemu uspehu ter stroške pritožbenega postopka.

V skladu s prvim odstavkom 70. člena ZPVPJN so stroški predrevizijskega in revizijskega postopka taksa za predrevizijski in revizijski postopek ter drugi izdatki, vključno s stroški dela, ki nastanejo med predrevizijskim, revizijskim in pritožbenim postopkom ali zaradi teh postopkov. Mednje skladno z drugim odstavkom 70. člena ZPVPJN sodijo tudi stroški odvetniških storitev v skladu z zakonom, ki ureja odvetništvo.

Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik v skladu s tretjim odstavkom 70. člena ZPVPJN vlagatelju iz lastnih sredstev povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku, prav tako mora vlagatelju v primeru utemeljenosti pritožbe iz lastnih sredstev povrniti potrebne stroške, nastale v pritožbenem postopku.

Skladno z osmim odstavkom 70. člena ZPVPJN mora naročnik o svojih in drugih potrebnih stroških, za katere zahteva povrnitev vlagatelj ali izbrani ponudnik, če so stroški nastali v predrevizijskem postopku, odločiti v svoji odločitvi iz tretjega ali četrtega odstavka 26. člena ZPVPJN ali prvega odstavka 28. člena ZPVPJN. Državna revizijska komisija mora o potrebnih stroških, nastalih v revizijskem postopku, odločiti v svoji odločitvi iz tretjega ali četrtega odstavka 31. člena ZPVPJN ali prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, o potrebnih stroških, nastalih v pritožbenem postopku, pa v svoji odločitvi iz prvega odstavka 55. člena ZPVPJN.

V obravnavani zadevi je vlagatelj vložil zahtevek za revizijo zoper določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, v katerem je zahteval povračilo stroškov predrevizijskega postopka (strošek odvetniških storitev za sestavo zahtevka za revizijo v višini 3.000 točk in za konferenco s stranko v višini 50 točk, materialne stroške v znesku 2%, 22% DDV in znesek vplačane takse v višini 2.000,00 EUR). Naročnik je zahtevek za revizijo (sprva) zavrgel, zoper to njegovo odločitev pa je vlagatelj vložil pritožbo z dne 1. 8. 2022, v kateri je nasprotoval zavrženju zahtevka za revizijo in zahteval povračilo stroškov pritožbenega postopka. S pritožbo je uspel, saj je Državna revizijska komisija pritožbi s sklepom št. 018-090/2022-3 ugodila ter naročniku naložila, da odloči o zahtevku za revizijo, odločitev o stroških pritožbenega postopka pa pridržala do končne odločitve o zahtevku za revizijo. Naročnik je nato o zahtevku za revizijo meritorno odločil, mu

delno ugodil ter vlagatelju kot potrebne priznal naslednje priglašene stroške: strošek takse za revizijski postopek v višini 2.000,00 EUR, strošek odvetniške storitve za sestavo zahtevka za revizijo po prvi točki tar. št. 44 Odvetniške tarife (Uradni list RS, št. 2/15, s sprem.; v nadaljevanju: OT) v višini 2.000 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22% DDV znaša 1.464,00 EUR, izdatke v pavšalnem znesku po tretjem odstavku 11. člena OT v višini 30 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22% DDV znaša 21,96 EUR, kar je, ob upoštevanju doseženega uspeha vlagatelja v postopku, ki ga je naročnik ocenil na $\frac{3}{4}$, skupaj zneslo 2.614,47 EUR.

a)

Vlagatelj v pritožbi z dne 2. 9. 2022 najprej zatrjuje, da naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo ni pravilno odmeril stroškov predrevizijskega postopka, ki jih je vlagatelj priglasil v zahtevku za revizijo.

Zatrjuje, da je v zahtevku za revizijo priglasil strošek odvetniške storitve sestave zahtevka za revizijo v višini 3.000 točk in pripadajoče izdatke v pavšalnem znesku, naročnik pa mu je priznal strošek te storitve le v višini 2.000 točk in pripadajoče izdatke v pavšalnem znesku. Vlagatelj zatrjuje, da bi mu moral naročnik priznati tudi strošek odvetniške storitve za sestavo zahtevka za revizijo v višini (dodatnih) 1.000 točk in pripadajočih izdatkov v pavšalnem znesku.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelja v postopku pravnega varstva po pooblastilu zastopa odvetniška družba, zato mu, upoštevaje predhodno predstavljen 70. člen ZPVPJN, pripadajo tudi potrebni stroški odvetniških storitev v skladu z zakonom, ki ureja odvetništvo. Način vrednotenja, obračunavanje in plačilo odvetniških storitev ter izdatkov, ki so jih stranke oziroma naročniki storitev dolžni plačati odvetnikom oz. odvetniškim družbam za izvršene pravne storitve (prvi odstavek 1. člena OT), je na podlagi Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 18/93, s sprem.) določen v OT. Slednja za postopke v zvezi z javnimi naročili v XXII. poglavju v tar. št. 44 določa, da se stroški za odvetniške storitve v zvezi s pripravo zahtevka za revizijo odmerijo po 1. točki tar. št. 19, skladno s slednjo pa se vrednost storitve odmeri glede na vrednost obravnavanega (spornega) predmeta.

Vrednost spornega predmeta oz. vrednost spora v konkretnem primeru, skladno s pravili za izračun ocenjene vrednosti javnih naročil, kot jih določa ZJN-3 in ustaljeno prakso Državne revizijske komisije (prim. odločitvi v zadevah 018-194/2017, 018-164/2019), predstavlja ocenjena vrednost javnega naročila brez DDV. Da bi Državna revizijska komisija ugotovila, koliko ta vrednost v obravnavanem postopku znaša, je vpogledala v odstopljeno naročnikovo spisovno dokumentacijo. Upoštevaje ocenjeno vrednost naročila brez DDV, kot iz nje izhaja, ter predhodno predstavljene določbe OT Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo ravnal pravilno, ko vlagatelju stroška odvetniške storitve za sestavo zahtevka za revizijo ni priznal v celotni priglašeni višini (tj. v višini 3.000 točk), pač pa (le) v višini 2.000 točk in od tega stroška odmeril višino pripadajočih izdatkov v pavšalnem znesku. Vlagateljeve navedbe v zvezi nepravilno odmerjenimi stroški predrevizijskega postopka torej niso utemeljene.

b)

Vlagatelj v pritožbi z dne 2. 9. 2022 dalje zatrjuje, da naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo ni odločil o stroških pritožbenega postopka, ki jih je vlagatelj priglasil v pritožbi z dne 1. 8. 2022.

Zatrjuje, da je Državna revizijska komisija v sklepu št. 018-090/2022-3, s katerim je ugodila vlagateljevi pritožbi z dne 1. 8. 2022, odločila, da se odločitve o stroških pritožbenega postopka pridrži do končne odločitve o zahtevku za revizijo (75. člen ZPVPJN in četrti odstavek 163. člena

ZPP v povezavi s prvim odstavkom 13. člena ZPVPJN), naročnik pa odločitvi Državne revizijske komisije ni sledil, saj o stroških pritožbenega postopka v odločitvi o zahtevku za revizijo sploh ni odločil.

Kot predhodno že predstavljeno, mora naročnik, skladno z osmim odstavkom 70. člena ZPVPJN, o svojih in drugih potrebnih stroških, katerih povrnitev zahteva vlagatelj, če so stroški nastali v predrevizijskem postopku, odločiti v svoji odločitvi iz tretjega ali četrtega odstavka 26. člena ZPVPJN ali prvega odstavka 28. člena ZPVPJN. V obravnavanem primeru naročnikova odločitev o zahtevku za revizijo, ki jo je sprejel dne 30. 8. 2022, predstavlja odločitev iz prvega odstavka 28. člena ZPVPJN, zato je bil naročnik dolžan v njej odločiti o priglašeni stroških postopka pravnega varstva. Kot pravilno izpostavlja vlagatelj, je naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo odločil le o stroških, priglašeni v zahtevku za revizijo, ne pa tudi o stroških, priglašeni v pritožbi z dne 1.8. 2022. Ker naročnik v izpodbijani odločitvi o zahtevku za revizijo o (vseh) stroških ni odločil, je o stroških vlagatelja, priglašeni v pritožbi z dne 1. 8. 2022, v nadaljevanju odločila Državna revizijska komisija.

Vlagatelj je v pritožbi z dne 1. 8. 2022 priglasil strošek odvetniške storitve za konferenco s stranko v višini 50 točk, strošek pritožbe v višini 1.500 točk, materialne stroške v višini 2% ter 22% DDV (ostali stroški v stroškovniku so povzeti po stroškovniku iz zahtevka za revizijo in so obravnavani v drugih delih te odločitve). Ker je bilo ugotovljeno, da je pritožba vlagatelja utemeljena, vlagatelj pa je z zahtevkom za revizijo pred naročnikom delno uspel, mora naročnik vlagatelju, skladno s tretjim odstavkom 70. člena ZPVPJN in upošteva t.i. načelo uspeha, iz lastnih sredstev povrniti potrebne stroške, nastale v pritožbenem postopku.

Državna revizijska komisija je vlagatelju, skladno s 70. členom ZPVPJN in skladno z OT, kot potrebne priznala naslednje priglašene stroške:

- strošek odvetniške storitve za sestavo pritožbe kot obrazložene vloge med postopkom po drugi točki tar.št. 44 OT v višini 1.000 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22 % DDV znaša 732,00 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po tretjem odstavku 11. člena OT v višini 20 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22% DDV znaša 14,64 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašene stroška odvetniške storitve za sestavo pritožbe v višini (nadaljnjih) 500 točk in pripadajočih izdatkov v pavšalnem znesku (1% do 500 točk) ter DDV, saj glede na vrednost spora za njihovo priznanje v OT ni podlage. Prav tako Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašene stroška odvetniške storitve konference s stranko. Ker sestava pritožbe v konkretnem primeru brez sestanka s stranko ni bila mogoča, gre šteti, da so navedeni stroški sestanka s stranko že zajeti v strošku odvetniške storitve za sestavo pritožbe kot obrazložene vloge med postopkom (druga točka tar.št. 44 OT) in tako ne gre za samostojne storitve, ki niso zajete že v drugih tarifnih številkah (prim. odločitve Državne revizijske komisije št. 018-221/2017, 018-018-11/2018, 018-079/2022).

Upošteva je navedeno je v skladu s 55. členom ZPVPJN Državna revizijska komisija pritožbi ugodila in odločila, da je naročnik dolžan vlagatelju povrniti stroške pritožbenega postopka v višini 559,98 EUR (tj. $\frac{3}{4}$ od skupnega zneska potrebnih priznanih stroškov, torej $\frac{3}{4}$ od 746,64 EUR).

S tem je odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa utemeljena.

II.

Ker je naročnik vlagateljevemu zahtevku za revizijo ugodil le delno, je vlagatelj dne 2. 9. 2022 pravočasno podal predlog za začetek revizijskega postopka pred Državno revizijsko komisijo.

Tako je ravnal v skladu z drugim odstavkom 29. člena ZPVPJN (pa tudi v skladu z naročnikovim pravnim poukom), v skladu s katerim mora vlagatelj v primeru, da naročnik zahtevku za revizijo ugotodi le delno, vlagatelj pa želi postopek pravnega varstva nadaljevati, vložiti predlog za začetek revizijskega postopka pred Državno revizijsko komisijo, saj se postopek pravnega varstva ne nadaljuje samodejno.

Kot že navedeno, vlagatelj v zahtevku za revizijo naročniku očita kršitve pri oblikovanju dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v delu, ki se nanaša na

- pogoj P13 iz poglavja 2 *Pogoji za udeležbo* v dokumentu *Razpisna dokumentacija*,
- pogoj P15 iz poglavja 2 *Pogoji za udeležbo* v dokumentu *Razpisna dokumentacija*,
- merila iz točke 1.14 v poglavju 1 *Splošne določbe naročnika* v dokumentu *Razpisna dokumentacija*,
- 12. člen dokumenta *Vzorec okvirnega sporazuma* ter
- opredeljenost predmeta javnega naročila.

V postopku javnega naročanja lahko naročnik določi pogoje za sodelovanje, ki se lahko nanašajo na ustreznost za opravljanje poklicne dejavnosti, ekonomski in finančni položaj ter tehnično in strokovno sposobnost. Naročnik lahko v postopek javnega naročanja vključi le tiste zahteve, ki so potrebne za zagotovitev, da ima ponudnik ustrezne pravne in finančne zmogljivosti ter tehnične in strokovne sposobnosti za izvedbo javnega naročila, ki se oddaja. Vse zahteve morajo biti povezane in sorazmerne s predmetom javnega naročila (prvi in drugi odstavek 76. člena ZJN-3). Možna dokazila za izkazovanje sposobnosti so navedena v 77. členu ZJN-3.

Naročnik določi vsebino pogojev in zahtevano raven usposobljenosti upošteva kompleksnost predmeta javnega naročila in njegove značilnosti. Pri tem ni povsem avtonomen, saj ga omejujejo pravila javnega naročanja, primarno izražena skozi temeljna načela. V skladu z načelom enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) mora naročnik zagotoviti, da med ponudniki na vseh stopnjah postopka javnega naročanja in glede vseh elementov ni razlikovanja, upošteva vzajemno priznavanje in sorazmernost zahtev naročnika glede na predmet naročila, pri čemer ne sme ustvarjati okoliščin, ki pomenijo krajevno, stvarno ali osebno diskriminacijo ponudnikov, diskriminacijo, ki izvira iz dejavnosti, ki jo opravlja ponudnik, ali drugo diskriminacijo. Načelo sorazmernosti (8. člen ZJN-3) določa, da se mora javno naročanje izvajati sorazmerno predmetu javnega naročanja, predvsem glede izbire, določitve in uporabe pogojev in meril, ki morajo biti smiselno povezani s predmetom javnega naročila. Načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3) med drugim določa, da javno naročilo ne sme neupravičeno omejevati konkurence med ponudniki. Pogoji morajo biti torej oblikovani na način, ki zagotavlja enakopravno obravnavo vseh ponudnikov in pošteno konkurenco v postopku pridobivanja naročila ter morajo biti povezani in sorazmerni s predmetom naročila.

Kot je Državna revizijska komisija zapisala že v svojih številnih odločitvah, naročnik, upošteva zgoraj predstavljena temeljna načela javnega naročanja, svojih zahtev ni dolžan oblikovati tako, da sodelovanje v postopku oddaje javnega naročila omogoči prav vsem ponudnikom na relevantnem trgu. Naročnik namreč prav z določanjem posameznih pogojev ponudnike razvrsti na tiste, ki zahteve izpolnjujejo in lahko zato kot usposobljeni ponudniki sodelujejo v postopku, ter na tiste, ki ene ali več posameznih zahtev ne izpolnjujejo in zato v postopku ne morejo sodelovati. Naročniki so v postopkih oddaje javnih naročil upravičeni postavljati pogoje, ki imajo za posledico omejevanje kroga potencialnih ponudnikov za izvedbo javnega naročila oz. njihovo razlikovanje, vendar le iz razlogov, ki so za javno naročilo bistveni ter so z njim povezani in sorazmerni, oz. le na podlagi okoliščin, ki jih je mogoče vsebinsko objektivno utemeljiti.

a)

Vlagatelj zatrjuje, da je pogoj P15 v poglavju 2 *Pogoji za udeležbo* dokumenta *Razpisna dokumentacija* (v nadaljevanju: pogoj P15) v delu, ki se nanaša na zahtevi R2 in R3 (referenčni posli) ter v delu, ki se nanaša na zahtevo, da morajo pogoj P15 izpolniti vsi subjekti, ki nastopajo v ponudbi, nesorazmeren in diskriminatoren (točka II.a/1 zahtevka za revizijo).

Vlagatelj ob citiranju spornega pogoja, v katerem je naročnik določil, da ponudniki sposobnost izkažejo s tremi, po obsegu različnimi referenčnimi posli (zahteve R1, R2 in R3), zatrjuje, da za potrebe presoje usposobljenosti ponudnika povsem zadošča izkaz referenčnega posla v okviru zahteve R1 (vzdrževanje/servisiranje videonadzornega sistema z najmanj 1500 kamerami pri enem naročniku na najmanj 20 lokacijah) in da je zahteva po izkazu nadaljnjih dveh poslov iz zahtev R2 in R3 (vzdrževanje/servisiranje videonadzornega sistema z najmanj 150 kamerami pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah oz. vzdrževanje/servisiranje videonadzornega sistema z najmanj 100 kamerami pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah) nesorazmerna ter diskriminatorna. Ponudnik, ki izkaže izvedbo posla v okviru zahteve R1, nedvomno izkaže svojo usposobljenost za izvedbo javnega naročila, dodatni zahtevi R2 in R3 pa glede na to, da gre za manjša referenčna posla, objektivno v ničemer ne moreta prispevati k oceni (ustreznejše) usposobljenosti ponudnika in brez objektivno utemeljenega razloga omejujeta konkurenco. Vlagatelj zatrjuje, da je povsem jasno, da je ponudnik, ki je usposobljen vzdrževati/servisirati videonadzorni sistem z najmanj 1500 kamerami pri enem naročniku na najmanj 20 lokacijah, povsem usposobljen vzdrževati/servisirati takega, ki ima 150 oz. 100 kamer pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah.

Vlagatelj zatrjuje tudi, da je zahteva naročnika, da mora sporni pogoj izpolniti vsak izmed partnerjev v skupni ponudbi in morebitni podizvajalec, nesorazmerna, omejujoča in za izvedbo predmetnega javnega naročila brezpredmetna. Zadošča, da referenčni pogoj izpolnjuje ponudnik, ki tako nedvomno izkaže svojo usposobljenost za izvedbo javnega naročila.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo, po uvodnem povzemanju vlagateljevih revizijskih navedb, navaja, da je pogoj P15 oblikoval na način, da potencialni ponudnik z izpolnjevanjem zahtev R1, R2 in R3 izkaže usposobljenost za sodelovanje z večjim številom naročnikov ter večjo mero izkušenj. Določil ga je zaradi preteklih slabih izkušenj pri izvajanju storitev, ki so predmet javnega naročila, s čemer bo poskušal sanirati napake, ki so se v preteklosti dogajale. Naročnik želi pridobiti zanesljivega izvajalca, ki bo sposoben izvesti naročilo v treh različnih možnih obsegih. Zahteve R1, R2 in R3 so zastavljene glede na organizacijsko in operativno strukturo naročnika (izvedba na ravni poštne poslovalnice, pretovornega centra in poštne logističnega centra). Prikazana organizacijska struktura terja vsebinsko svojevrsten pristop, vlagateljeve navedbe o nepotrebnosti zahtev R2 in R3 pa ne vzdržijo. Z zahtevo, da so ponudniki sposobni obvladovati več različnih naročnikov z različno strukturiranostjo in obsegom poslovanja, naročnik zasleduje cilj oddati javno naročilo izvajalcu, ki je sposoben obvladovati naročnika, ki z organizacijskega vidika vključuje več poslovalnic, kot samostojnih enot ter več logističnih centrov, ki jih je mogoče obravnavati kot povsem ločene naročnike. Naročnik priznava, da pogoja P15 ne izpolnjuje vsak ponudnik, ki se ukvarja z zahtevano dejavnostjo, temveč le tisti z večjo mero strokovnosti in izkušenosti, kar je glede na infrastrukturno funkcijo, naravo dejavnosti naročnika in predmet javnega naročila, nujno, sorazmerno in upravičeno.

Naročnik opozarja, da v zvezi z očitkom, ki se nanaša na zahtevo, kateri subjekti v ponudbi morajo sporni pogoj izpolnjevati, na Portalu javnih naročil ni prejel vprašanja, zato skladno s tretjim odstavkom 16. člena ZPVPJN očitane kršitve ni presojal. Iz previdnosti se je v nadaljevanju na kratko vsebinsko opredelil do zatrjevane kršitve in očitek zavrnil.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika vztraja pri navedbah iz zahtevka za revizijo in odgovarja na navedbe naročnika. Zatrjuje, da naročnik s sklicevanjem na izvedbo naročila na

ravni pretovornega centra in poštno logističnega centra nedopustno širi obseg javnega naročila ter opozarja, da je bil naročnik na Portalu opozorjen na vse očitane kršitve.

V zvezi s pogojem P15 je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil:

»Ponudnik mora v ponudbi predložiti najmanj tri (3) referenčna potrdila:

R1- Ponudnik mora v ponudbi predložiti eno referenčno potrdilo, podpisano s strani naročnika, da vzdržuje/servisira videonadzorni sistem z najmanj 1500 kamerami pri enem naročniku na najmanj 20 lokacijah. [...]

Dokazilo: potrjena referenca s strani naročnika.

R2- Ponudnik mora v ponudbi predložiti eno referenčno potrdilo, podpisano s strani naročnika, da vzdržuje/servisira videonadzorni sistem z najmanj 150 kamerami pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah. [...]

Dokazilo: potrjena referenca s strani naročnika.

R3- Ponudnik mora v ponudbi predložiti eno referenčno potrdilo, podpisano s strani naročnika, da vzdržuje/servisira videonadzorni sistem z najmanj 100 kamerami pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah. [...]

Dokazilo: potrjena referenca s strani naročnika.

V primeru skupne ponudbe mora pogoj izpolniti vsak izmed partnerjev. V primeru, da ponudnik nastopa s podizvajalci, morajo pogoj izpolniti tudi slednji.«

Na Portalu javnih naročil je naročnik v zvezi z obravnavanim pogojem prejel vprašanje zainteresiranega ponudnika:

»V dokumentaciji javnega naročila, se kot posebni pogoj P15 zahteva, da m Ponudnik mora v ponudbi predložiti najmanj tri (3) referenčna potrdila:

R1- Ponudnik mora v ponudbi predložiti eno referenčno potrdilo, podpisano s strani naročnika, da vzdržuje/servisira videonadzorni sistem z najmanj 1500 kamerami pri enem naročniku na najmanj 20 lokacijah.

R2- Ponudnik mora v ponudbi predložiti eno referenčno potrdilo, podpisano s strani naročnika, da vzdržuje/servisira videonadzorni sistem z najmanj 150 kamerami pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah.

R3- Ponudnik mora v ponudbi predložiti eno referenčno potrdilo, podpisano s strani naročnika, da vzdržuje/servisira videonadzorni sistem z najmanj 100 kamerami pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah.

V tej zvezi opozarjamo, da za potrebe ocene ustrezne usposobljenosti oziroma sposobnosti ponudnika, glede izvedbe predmeta javnega naročila, povsem zadostuje referenčno potrdilo pod R1 in so dodatni pogoji (referenčna potrdila pod R2 in R3), neskladni s temeljnimi načeli javnega naročanja (načelo sorazmernosti, enakopravne obravnave ponudnikov). Namreč ponudnik, ki izpolnjuje referenčni pogoj R1, v katerem sta dejano zajeta tudi referenčna pogoja R2 in R3, s tem izkaže svojo usposobljenost za izvedbo javnega naročila, dodatna referenčna pogoja (katerih predmet je celo manjši referenčni posel), objektivno v ničemer ne moreta prispevati k oceni (ustreznejše) usposobljenosti. Zahteva po predložitvi referenčnih potrdil R2 in R3, ustvarja neenakopravno obravnavo ponudnikov in omejuje konkurenco s tem ko določa razpisne pogoje, ki so nesorazmerni s predmetom javnega naročila in objektivno ne prispeva k oceni glede ustrezne usposobljenosti ponudnika.«,

na katerega je naročnik dne 17. 7. 2022 ob 21:43 odgovoril:

»Naročnik zahteva vsa 3 referenčna potrdila, saj s tem ponudnik zagotavlja da ima ustrezno število usposobljenih tehnikov in zagotavlja, da je sposoben izvajati predmet naročila iz tega razpisa. Samo referenčno potrdilo R1 ni zadostno, saj naročnik želi preverjenega ponudnika, ki je sposoben vzdrževati velik sistem in manjše sisteme pri več kot 1 referenčnem naročniku. Zato naročnik zahteva 3 referenčna potrdila, da je ponudnik sposoben izvajati storitve pri velikih naročnikih.«

Državna revizijska komisija je najprej obravnavala med vlagateljem in naročnikom sporno vprašanje, ali je naročnik pogoj 15 določil skladno z ZJN-3.

Iz predhodno citirane vsebine dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izhaja naročnikova zahteva, da ponudniki izkažejo, da vzdržujejo/servisirajo videonadzorni sistem

- z najmanj 1500 kamerami pri enem naročniku na najmanj 20 lokacijah (zahteva R1),
- z najmanj 150 kamerami pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah (zahteva R2) in
- z najmanj 100 kamerami pri enem naročniku na najmanj 5 lokacijah (zahteva R3).

Vlagatelj zatrjuje, da za izkaz usposobljenosti za izvedbo predmetnega javnega naročila zadošča že izkaz izpolnjevanja zahteve R1, tj. po številu kamer in številu lokacij najboljše referenčni posel, in da zahteva naročnika po hkratnem izpolnjevanju (še) preostalih dveh zahtev (R2 in R3) ponudnike neupravičeno razlikuje in omejuje.

Naročnik njegovim navedbam nasprotuje. Kot je Državna revizijska komisija že povzela, naročnik priznava, da celotnega pogoja 15 ne izpolnjuje vsak ponudnik in pojasnjuje, da ga je oblikoval upošteva svoje organizacijsko in operativno strukturo, z namenom pridobiti ponudnika, usposobljenega za sodelovanje z večjim številom naročnikov ter večjo mero izkušenj.

Kot že pojasnjeno, so naročniki v postopkih oddaje javnih naročil upravičeni postavljati zahteve, ki imajo za posledico razlikovanje ponudnikov oz. zahteve, ki jih izpolni samo eden ali manjši krog ponudnikov, vendar le, če za to obstajajo razlogi, ki so neposredno povezani s predmetom javnega naročila in objektivno opravičljivi. Zgolj okoliščina, da je nek pogoj (morebiti) določen na način, da ga izpolnjuje le en ponudnik oz. ožji krog ponudnikov, sama po sebi še ne pomeni, da je naročnik pogoj oblikoval v nasprotju s 76. členom ZJN-3 in temeljnimi načeli javnega naročanja. V nadaljevanju je tako potrebno ugotoviti, ali ima naročnik objektivno utemeljene razloge, za (s strani vlagatelja zatrjevano) omejevanje in diskriminiranje ponudnikov na podlagi zahteve, da morajo ponudniki, poleg zahteve R1 iz pogoja P15 (o kateri med vlagateljem in naročnikom ni spora), izpolnjevati (tudi) zahtevi R2 in R3.

Naročnik navaja, da zahtevo po izkazovanju zahtev R2 in R3, poleg zahteve R1, opravičuje njegova organizacijska in operativna struktura, ki obsega tri različne ravni – raven poštno poslovalnice, raven pretovornega centra in raven poštno logističnega centra, pa tudi njegova infrastrukturna funkcija in narava dejavnosti, ki jo opravlja. Državna revizijska komisija ne nasprotuje navedbam naročnika, da specifična organizacijska in operativna struktura družbe terja specifične, vsebinsko prilagojene pristope za zagotovitev cilja, ki ga naročnik z izvedbo javnega naročila zasleduje, vendar pa ugotavlja, da naročnik ni pojasnil, kako (še) izkaz izpolnjevanja zahtev R2 in R3, ob (npr. že) izkazanem izpolnjevanju zahteve R1, vpliva na usposobljenost ponudnika izvesti predmetno javno naročilo. Pojasnil tudi ni (kar izpostavlja tudi vlagatelj), zakaj šteje, da je (le) ponudnik, ki poleg izpolnjevanja zahteve R1 (1.500 kamer na 20 lokacijah naročnika), izkaže tudi izpolnjevanje (po obsegu precej) manjših zahtev iz R2 in R3 (150 oz. 100 kamer na 5 lokacijah naročnika) usposobljen za izvedbo predmetnega javnega naročila, med tem ko ponudnik, ki izkaže le izpolnjevanje največje, vsebinsko najboljše zahteve R1 (torej 1.500 kamer na 20 lokacijah naročnika) za izvedbo predmetnega javnega naročila ni usposobljen. Prav

tako konkretizirano ni pojasnil, kako na vse navedeno vpliva njegova infrastrukturna funkcija in narava dejavnosti, ki jo opravlja.

Naročnik navaja tudi, da je zahteve v spornem pogoju določil zato, da si za izvedbo predmetnega javnega naročila pridobi ponudnika, ki je bolj izkušen in je sposoben sodelovati z večjim številom naročnikov. Čeprav se Državna revizijska komisija strinja, da ima ponudnik, ki je v preteklosti izvedel večje število relevantnih referenčnih poslov (običajno) večji nabor izkušenj kot ponudnik, ki je izvedel manjše število takih poslov, pa to ne pomeni nujno tudi, da ima tak ponudnik zato tudi izkušnje z večjim številom naročnikov, saj bi ponudnik npr. vse referenčne posle (lahko) opravil pri istem naročniku. Naročnik za svoje zatrjevanje, da mu izkaz vseh treh zahtevanih referenčnih poslov zagotavlja, da bo dobil ponudnika, ki si je izkušnje z referenčnimi posli pridobival pri različnih naročnikih in je zato različne naročnike tudi sposoben obvladovati, tudi nima podlage v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, saj omejitev oz. zahtev, ki bi se nanašale na referenčne naročnike, v pogoju 15 ni določil.

Naročnik določitev spornega pogoja oz. zahtev R2 in R3 (poleg zahteve R1) utemeljuje še s sklicevanjem na pretekle slabe izkušnje pri izvajanju storitev, ki so predmet javnega naročila. Čeprav je povsem razumljiva želja naročnika, da sanira napake, ki so se mu pri izvajanju storitev, ki so predmet javnega naročila, dogajale v preteklosti, Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik ni predstavil nobenih okoliščin teh izkušenj, v nadaljevanju pa tudi ni pojasnil kako npr. bi zahteva po izpolnjevanju izkazu (še) referenčnih poslov iz zahtev R2 in R3 v konkretnem primeru prispevala k zmanjševanju pojavljanja težav oz. odpravi napak pri izvajanju storitev.

Na podlagi navedenega Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik ni uspel utemeljiti oz. preko ravni pavšalnega zatrjevanja pojasniti razlogov, zaradi katerih zahteva, da ponudniki, poleg izpolnjevanja zahteve R1, izkažejo tudi izpolnjevanje (s strani vlagatelja zatrjevano omejujočih) zahtev R2 in R3, zaradi česar gre ugotoviti, da naročnik pri oblikovanju zahtev R2 in R3 iz pogoja P15 ni ravnal skladno s 76. členom ZJN-3 in temeljnimi načeli javnega naročanja.

Dalje je Državna revizijska komisija obravnavala med vlagateljem in naročnikom sporno vprašanje, ali je bil naročnik na Portalu javnih naročil opozorjen na kršitev v zvezi z zahtevo, da morajo pogoj P15 izkazovati vsi partnerji in morebitni podizvajalci, ki nastopajo v ponudbi.

Kot izhaja iz tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN, se v predrevizijskem in revizijskem postopku ne presojuje očitane kršitve, ki se nanašajo na vsebino objave, povabilo k oddaji ponudb ali razpisno dokumentacijo, če bi lahko vlagatelj ali drug morebitni ponudnik prek Portala javnih naročil naročnika opozoril na očitano kršitev, pa te možnosti ni uporabil. Šteje se, da bi vlagatelj ali drug morebitni ponudnik prek Portala javnih naročil lahko opozoril na očitano kršitev, če je bilo v postopku javnega naročanja na Portalu javnih naročil objavljeno obvestilo o naročilu, na podlagi katerega ponudniki oddajo prijave ali ponudbe. Ker citirana določba omejuje pravico do pravnega varstva, Državna revizijska komisija z namenom zagotovitve le-tega izpostavljenemu določbo razlaga široko in tako dopušča možnost vsebinske presoje očitanih kršitev že, če se vprašanje na Portalu javnih naročil vsaj vsebinsko nanaša na očitke iz zahtevka za revizijo oz. je bistveno, da vprašanje (predlog ali pripomba) po vsebini predstavlja opozorilo na očitane kršitve (prim. odločitve Državne revizijske komisije št. 018-409/2013, 018-004/2014, 018-164/2014 in 018-94/2018, 018-168/2020).

Po pregledu Portala javnih naročil Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik dne 17. 7. 2022 ob 21:43 objavil vprašanje zainteresiranega ponudnika (in odgovor nanj), iz katerega izhaja opozorilo o nesorazmernosti naročnikovih zahtev R2 in R3 iz pogoja P15. Pri tem dalje ugotavlja, da iz nobenega dela tega vprašanja ne izhaja opozorilo (vprašanje, predlog, pripomba, ...), ki bi se po vsebini nanašalo na naročnikovo zahtevo, da mora pogoj P15 izpolnjevati vsak

izmed partnerjev v skupni ponudbi in morebitni podizvajalec, zaradi česar gre pritrlditi naročniku, da v zvezi z obravnavnim očitkom obstoji omejitev zahtevka za revizijo iz tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN in ga Državna revizijska komisija zato ni presojala. Ugotovljenega ne spremeni zatrjevanje vlagatelja, da so bili v vprašanju zainteresiranega ponudnika kot sporni izpostavljeni tudi »dodatni pogoji« iz pogoja P15, saj Državna revizijska komisija ugotavlja, da ob upoštevanju vsebine vprašanja, kot je bilo zapisano (*»povsem zadostuje referenčno potrdilo pod R1 in so dodatni pogoji (referenčna potrdila pod R2 in R3), neskladni s temeljnimi načeli javnega naročanja [...] dodatna referenčna pogoja (katerih predmet je celo manjši referenčni posel« [...] ni mogoče zaključiti, da se je navedba »dodatni pogoji« nanašala na karkoli drugega, kot na spornost določitve zahtev R2 in R3.*

b)

Vlagatelj zatrjuje, da je pogoj P13 v poglavju 2 *Pogoji za udeležbo* dokumenta *Razpisna dokumentacija* (v nadaljevanju: pogoj P13), v okviru katerega naročnik od ponudnikov zahteva licenco za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, nesorazmeren in ni povezan s predmetom javnega naročila (točka II.a/2 zahtevka za revizijo).

Vlagatelj ob citiranju pogoja P13 zatrjuje, da predmet javnega naročila niso aktivnosti (dobave ali storitve), za katere bi bila skladno z 10. točko 5. člena Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 17/11, v nadaljevanju: ZZasV-1) zahtevana licenca za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja. Predmet javnega naročila je vzdrževanje, servisiranje in dograditev sistema videonadzora in kot izhaja iz meril, je več kot očitno, da ima naročnik projekt sistemov tehnične dokumentacije za izvedbo sistemov za tehnično varovanje že izdelan, pa tudi v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila izdelava projektov tehnične dokumentacije ni predvidena. Vlagatelj zatrjuje, da ni jasno, na katere storitve oz. dobave, ki so predmet javnega naročila, se sporni pogoj nanaša. Zatrjuje, da v konkretnem primeru zadošča že licenca za izvajanje sistemov tehničnega varovanja, ki jo naročnik zahteva v pogoju P12.

Vlagatelj zatrjuje tudi, da je zahteva naročnika, da mora pogoj P13 izpolniti vsak izmed partnerjev v skupni ponudbi in morebitni podizvajalec, nesorazmerna, omejujoča in za izvedbo predmetnega javnega naročila brezpredmetna. Iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ni mogoče razbrati, zakaj bi bilo potrebno, da navedeni pogoj izpolnjujejo vsi partnerji oz. podizvajalci, saj bi povsem zadoščalo imetništvo licence ponudnika.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo, po uvodnem povzemanju vlagateljevih revizijskih navedb in pojasnjevanju obstoja opozorila na očitane kršitve na Portalu javnih naročil navaja, da je pri pripravi dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ugotovil, da bo tekom izvedbe predmetnega javnega naročila potreboval načrtovanje sistemov tehničnega varovanja. V prihodnjih treh letih predvideva obnovo, dograditev ali gradnjo določenih objektov, s čemer je povezana izdelava projektov tehnične dokumentacije za izvedbo sistemov tehničnega varovanja. V skladu z usmeritvami strateškega projekta STROM se bo selilo ali kako drugače posegalo v 7 objektov logistične mreže in 35 objektov pošne mreže v skupni površini cca 16.000m². Ker točnega obsega del ni mogoče predvideti, si je naročnik pridržal pravico do naročanja dodatnih del oz. storitev, vključno z izpostavljenim načrtovanjem sistemov tehničnega varovanja. Naročnik poudarja, da ZZasV kogentno določa, da lahko posamezno navedeno dejavnost, med drugim načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, opravljajo samo gospodarski subjekti z veljavno licenco. Naročnik je torej sporno licenco primoran zahtevati, izvedbo projektne dokumentacije pa je predvidel v ponudbenem predračunu.

Dalje naročnik pojasnjuje, da v primeru skupne ponudbe partnerji naročniku neomejeno odgovarjajo, zato se utemeljeno zahteva, da pogoj izpolnijo vsi partnerji v ponudbi. Projektna

dokumentacija je pomembna za kvalitetno in dolgoročno cenejše vzdrževanje, servisiranje ter morebitne nadgradnje. Ker se od ponudnikov zahteva, da celoten postopek (od priprave dokumentacije do izvedbe) za posamezno poslovalnico, pretovorni center ali poštno logistični center izvede en izvajalec, se zmanjša varnostno tveganje na najmanjši možen nivo ter zagotovi kvalitetno, ustrezno in cenovno ugodno rešitev, v skladu z veljavno zakonodajo. Ker je izvedba odvisna od časovne, finančne, kadrovske in ostale sposobnosti ponudnikov, je zahteva glede posedovanja licence s strani ponudnika, partnerjev in podizvajalca (če subjekt izvaja storitev, za katero se licenca zahteva) utemeljena. Kljub podanemu pojasnilu naročnik zaključuje, da se po preučitvi vlagateljevih navedb strinja, da je sporna zahteva nesorazmerna, saj zahtevano licenco potrebuje le tisti subjekt v skupni ponudbi, ki bo izvedel naročilo v delu, kjer je predvidena izdelava projektov tehnične dokumentacije za izvedbo sistemov za tehnično varovanje s pooblaščenimi inženirji varnostnih sistemov. Naročnik navaja, da je nepravilnost odpravil na način, da je pogoj P13 ustrezno spremenil.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika vztraja pri navedbah iz zahtevka za revizijo in odgovarja na navedbe naročnika. Opozarja, da naročnik pogoja P13 ni spremenil in da še vedno zahteva, da v primeru skupne ponudbe pogoj izpolni vsak izmed partnerjev. Poudarja še, da je naročnik ponudbeni predračun po prejemu zahtevka za revizijo dopolnil s postavkami »izdelava projektne dokumentacije PID« in »stroški izdelave projektne dokumentacije«, vendar teh del in njihovega obsega v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni opredelil.

V zvezi s pogojem P13 (pogoj P13 v poglavju 2 *Pogoji za udeležbo* dokumenta *Razpisna dokumentacija*, št. objave JN004730/2022-W01 z dne 7. 7. 2022) je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo določil:

»Ponudnik mora imeti v skladu z ZZasV licenco za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, za kar mora predložiti ustrezno dokazilo. V primeru skupne ponudbe mora pogoj izpolniti vsak izmed partnerjev. V primeru, da ponudnik nastopa s podizvajalci, morajo pogoj izpolniti tudi slednji.

Dokazilo: Licenca za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja.«.

Na Portalu javnih naročil je naročnik v zvezi z obravnavanim pogojem prejel vprašanje zainteresiranega ponudnika:

»Spoštovani!

V dokumentaciji javnega naročila, katerega predmet je vzdrževanje, servisiranje in dograditev sistema videonadzora v objektih Pošte Slovenije d.o.o. za obdobje treh let, se kot posebni pogoj P13 zahteva, da mora Ponudnik imeti v skladu z ZZasV licenco za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja. Opozarjamo, da predmet javnega naročila niso aktivnosti (dobave ali storitve), za katere bi skladno z 10. točk 5. čl. ZZasV bila zahtevana licenca za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, saj tega ni moč razbrati iz razpisne dokumentacije, ki nikjer ne predvideva izdelave projektov tehnične dokumentacije, ki izpolnjuje pogoje v skladu ZZasV in zakonom, ki ureja gradnjo objektov.

Prav tako je pogoj naročnika, da mora v primeru skupne ponudbe pogoj (imetništvo licence za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja) izpolniti vsak izmed partnerjev oz. vsak izmed podizvajalcev, če ponudnik nastopa s podizvajalci, je povsem nesorazmeren in za izvedbo javnega naročila nerelevanten referenčni pogoj. Tudi, če bi navedena licenca za samo javno naročilo bila potrebna, bi za ustrezno izvedbo predmeta javnega naročila zadostovalo že, če referenco izpolnjuje le eden od podizvajalcev, partnerjev oz. ponudnik sam.

Naročnik naj pojasni, na kakšne storitve oz. dobave, ki so predmet javnega naročila, bi se naj ta referenčni pogoj nanašal in kakšen je razlog, da morejo referenčni pogoj v vsakem primeru izpolnjevati vsi partnerji oz. podizvajalci.«,

na katerega je naročnik dne 17. 7. 2022 ob 21:38 odgovoril:

»V zaprtem delu razpisne dokumentacije je postavka - Izdelava projektne dokumentacije PID. Za izdelavo te dokumentacije pa je potrebna licenca za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja v skladu z zakonom o zasebnem varovanju.

Naročnik zaradi kompleksnosti, velikosti in varnosti zahteva da ima ponudnik tudi licenco za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja. V primeru skupne ponudbe mora pogoj izpolniti vsak izmed partnerjev. V primeru, da ponudnik nastopa s podizvajalci, morajo pogoj izpolniti tudi slednji, v kolikor bodo na delih načrtovanja nadgradenj oz. dodatnih postavitve videonadzora izvajali s podizvajalcem.«.

Dne 29. 7. 2022 je naročnik objavil spremembo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (št. objave JN004730/2022-K05), v kateri je med drugim spremenil pogoj P13 in določil:

»Ponudnik mora imeti v skladu z ZZasV licenco za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, za kar mora predložiti ustrezno dokazilo. V primeru skupne ponudbe mora pogoj izpolniti vsak izmed partnerjev. V primeru, da ponudnik nastopa s podizvajalci, morajo pogoj izpolniti tudi slednji, v kolikor bodo na delih načrtovanja nadgradenj oz. dodatnih postavitve videonadzora izvajali s podizvajalcem.

Dokazilo: Licenca za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja.«.

Po objavljeni spremembi dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila je naročnik prejel še eno vprašanje zainteresiranega ponudnika:

»V dokumentaciji javnega naročila, katerega predmet je vzdrževanje, servisiranje in dograditev sistema videonadzora v objektih Pošte Slovenije d.o.o. za obdobje treh let, se kot posebni pogoj P13 zahteva, da mora Ponudnik imeti v skladu z ZZasV licenco za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja. Ob tam je zahteva naročnika, da mora v primeru skupne ponudbe pogoj (imetništvo licence za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja) izpolniti vsak izmed partnerjev, oz. v primeru, da ponudnik nastopa s podizvajalci, morajo pogoj izpolniti tudi slednji, v kolikor bodo na delih načrtovanja nadgradenj oz. dodatnih postavitve videonadzora izvajali s podizvajalcem. Takšna zahteva je povsem nesorazmerna in za izvedbo javnega naročila nerelevanten (nepotreben) referenčni pogoj, saj bi za ustrezno izvedbo predmeta javnega naročila zadostovalo že, če referenco izpolnjuje le eden od podizvajalcev, partnerjev oz. ponudnik sam, in sicer tisti, ki bo izvajal dela načrtovanja nadgradenj oz. dodatnih postavitve videonadzora. Naročnik naj iz kakšnega razloga morajo naveden referenčni pogoj v vsakem primeru izpolnjevati vsi partnerji oz. ponudnik in podizvajalec hkrati.«,

na katerega je naročnik dne 3. 8. 2022 ob 22:29 odgovoril:

»Naročnik zaradi kompleksnosti, velikosti in varnosti zahteva, da ima ponudnik tudi licenco za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja. V primeru skupne ponudbe mora pogoj izpolniti vsak izmed partnerjev. V primeru, da ponudnik nastopa s podizvajalci, morajo pogoj izpolniti tudi slednji, v kolikor bodo na delih načrtovanja nadgradenj oz. dodatnih postavitve videonadzora izvajali s podizvajalcem.«.

Državna revizijska komisija je najprej obravnavala med vlagateljem in naročnikom sporno vprašanje, ali je naročnik pogoj 13 določil skladno z ZJN-3.

Vlagatelj zatrjuje, da predmet javnega naročila niso dobave ali storitve, za katere bi bila potrebna v pogoju P13 zahtevana licenca za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, zato le-te naročnik ne bi smel zahtevati.

Naročnik njegovim navedbam nasprotuje in zatrjuje, da bo tekom izvedbe javnega naročila (obnove, dograditve, gradnje objektov) potreboval načrtovanje izvedbe tehničnega varovanja ter da si je pridržal pravico do naročanja dodatnih del, vključno z izpostavljenim načrtovanjem sistemov tehničnega varovanja. Navaja, da je izvedbo projektne dokumentacije predvidel tudi v ponudbenem predračunu.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je potreba naročnika po določeni storitvi, blagu ali gradnji ena od osnovnih predpostavk, ki mora biti izpolnjena, da naročnik prične s postopkom oddaje javnega naročila, hkrati pa je vodilo naročnika pri pripravi dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. V dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila mora naročnik predmet javnega naročila opisati jasno, nedvoumno in tako, da imajo vsi razumno obveščeni in običajno skrbni ponudniki zadostne informacije za pripravo dopustne ponudbe. Skladno z 8. členom ZJN-3 mora naročnik javno naročanje izvajati sorazmerno predmetu javnega naročanja, predvsem glede izbire, določitve in uporabe pogojev, zahtev in meril, ki morajo biti smiselno povezana s predmetom javnega naročila.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik predmet javnega naročila opisal v točki 4.1 *Predmet naročila* v poglavju 4 *Opis naročila – tehnične specifikacije* v dokumentu *Razpisna dokumentacija* (v nadaljevanju: točka 4.1) ter v okviru postavk v ponudbenem predračunu.

V prvotni dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, objavljeni dne 7. 7. 2022 (št. objave JN004730/2022-W01) je naročnik v točki 4.1 navedel, da je predmet javnega naročila vzdrževanje, servisiranje in dograditev sistema videonadzora v objektih naročnika za obdobje treh let, pri čemer je predmet dograditve vzpostavitev sistema video nadzora na novih ali rekonstruiranih poštnih objektih oz. razširitev video nadzora na obstoječih lokacijah, kjer je ta že vzpostavljen. V prvotni ponudbeni predračun, v katerem je opredelil opremo, instalacijski material in storitve, je kot eno izmed postavk vključil storitev »izdelava dokumentacije PID«.

Dne 29. 7. 2022, tj. po prejemu obravnavanega zahtevka za revizijo, je naročnik objavil spremembo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (št. objave JN004730/2022-K05). V njej je naročnik (med drugim) spremenil oz. dopolnil opis predmeta naročila na način, da je v točki 4.1, v delu, ki se nanaša na predstavljeno vsebino dograditve sistema dodal besedilo: »V sklopu tega se od ponudnika pričakuje tudi sodelovanje pri načrtovanju vzpostavitve sistema videonadzora ter priprava pripadajoče dokumentacije.«, v ponudbenem predračunu pa je dodal novo postavko »stroški izdelave projektne dokumentacije«. Ker je naročnik opis predmeta javnega naročila naknadno, tj. po prejemu zahtevka za revizijo, dopolnil na način, da je izrecno izpostavil zahtevano licenco povezano načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, v ponudbeni predračun pa dodatno vključil storitve izdelave projektne dokumentacije, je Državna revizijska komisija štela, da je naročnik zahtevku za revizijo v delu, ki se nanaša na zatrjevano pomanjkljiv oz. nedoločen predmet javnega naročila v zvezi s to storitvijo, konkludentno ugodil. V posledici ugotovljenega je odpadel vlagateljev pravni interes za vsebinsko presojo njegovih, s tem povezanih očitkov.

Če bi bilo navedbe naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo, kljub ugotovljenemu, potrebno razumeti na način, da naročnik meni, da je bil predmet javnega naročila tudi pred opisano dopolnitvijo z dne 29. 7. 2022 v spornem delu dovolj konkretizirano opredeljen, Državna revizijska komisija ugotavlja naslednje – iz vsebine prvotne dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila

in podatkov o predmetu javnega naročila izhaja, da je naročnik predmet javnega naročila v točki 4.1 zgolj splošno opisal, v preostalem delu dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (npr. v ponudbenem predračunu) pa ni določil konkretne vsebine in obsega del, povezanih z zahtevano licenco, niti teh del ni drugje ali drugače določljivo navedel. Čeprav držijo navedbe naročnika, da je kot eno od okoliščin, zaradi katerih se pogodba o izvedbi naročila lahko spremeni, res predvidel dodatne storitve (točka 1.15 *Okvirni sporazum* dokumenta *Razpisna dokumentacija*), obsega dodatnih storitev ni konkretiziral do te mere, da bi bilo mogoče ugotoviti, da zajemajo tudi načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, kot zatrjuje naročnik. Slediti tudi ni mogoče navedbam naročnika, da je relevantna dela zajel v ponudbenem predračunu v okviru postavke za izvedbo PID dokumentacije, saj ta predstavlja le del celotne projektne dokumentacije posameznega projekta. Med tem, ko načrtovanje sistemov tehničnega varovanja, skladno z 10. točko 5. člena ZZasV-1, zajema izdelavo projektov tehnične dokumentacije za izvedbo sistemov za tehnično varovanje s pooblaščenimi inženirji varnostnih sistemov, ki izpolnjuje pogoje v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja gradnjo objektov, torej dokumentacijo, potrebno za samo izvedbo projekta, dokumentacija PID – projekt izvedenih del prikazuje celotno izvedeno stanje in je namenjena evidentiranju (že) izvedenega projekta.

V nadaljevanju je Državna revizijska komisija obravnavala očitke vlagatelja, povezane z zahtevo naročnika, kateri subjekti morajo izkazovati izpolnjevanje spornega pogoja.

Vlagatelj zatrjuje, da je zahteva naročnika, da mora pogoj P13 izpolniti vsak izmed partnerjev v skupni ponudbi in morebitni podizvajalec, nesorazmerna in omejujoča. Navaja, da bi zadoščalo, da z licenco razpolaga ponudnik.

Naročnik uvodoma navaja, da morajo podizvajalci izpolnjevati pogoje za sodelovanje, ki jih v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določi naročnik, dalje pa pojasnjuje, zakaj je določil, da morajo izpolnjevanje spornega pogoja izkazovati vsi ponudniki, ki nastopajo v skupni ponudbi. V zaključku navaja, da se po preučitvi vlagateljevih navedb strinja z njim, da je pogoj 13 v primeru predložitve skupne ponudbe nesorazmeren.

Iz predhodno predstavljenih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izhaja, da je naročnik sprva določil, da morajo pogoj P13 v primeru skupne ponudbe izpolnjevati vsi partnerji in tudi morebitni podizvajalci. V odgovoru na vprašanje zainteresiranega ponudnika, ki je bil dne 17. 7. 2022 ob 21:38 objavljen na Portalu javni naročil, je naročnik navedel »[...] *V primeru skupne ponudbe mora pogoj izpolniti vsak izmed partnerjev. V primeru, da ponudnik nastopa s podizvajalci, morajo pogoj izpolniti tudi slednji, v kolikor bodo na delih načrtovanja nadgradenj oz. dodatnih postavitev videonadzora izvajali s podizvajalcem.*«. Navedeni odgovor, s katerim je bila prvotna zahteva glede izkazovanje izpolnjevanja pogoja 13 v delu, ki se nanaša na podizvajalce, spremenjena na način, da morajo pogoj izpolnjevati le tisti podizvajalci, ki bodo z licenco povezana dela dejansko izvajali, je s trenutkom objave postal sestavni del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (tretja poved prvega odstavka 67. člena ZJN-3 in drugi odstavek 67. člena ZJN-3). Odgovor je naročnik upošteval tudi pri spremembi dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki jo je objavil na Portalu javnih naročil dne 29. 7. 2022 (št. objave JN004730/2022-K05). Ker je bila zahteva za podizvajalce glede izpolnjevanja spornega pogoja v vsebini, ki jo izpodbija vlagatelj, z odgovorom, objavljenim na Portalu javnih naročil dne 17. 7. 2022 spremenjena in v trenutku vložitve zahtevka za revizijo v izpodbijani vsebini ni več obstajala, Državna revizijska komisija vlagateljeve, s to zahtevo povezane očitke, zavrača kot brezpredmetne.

Naročnik je torej z odgovorom na Portalu javnih naročil in z objavo dopolnitve dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila posegel v del zahteve, skladno s katero so z zahtevano licenco morali razpolagati tudi podizvajalci in jo spremenil, pri tem pa je zahteva, skladno s katero morajo

z licenco razpolagati vsi partnerji v skupni ponudbi, ostala nespremenjena. Ne glede na to, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik pri zahtevi glede skupnih ponudnikov vztrajal, pa je v odločitvi o zahtevku za revizijo (po uvodnem pojasnilu razlogov za določitev zahteve v vsebini, kot izhaja iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) izrecno navedel, da se strinja z vlagateljevimi očitki o nesorazmernosti sporne zahteve in da licenco za načrtovanje sistemov tehničnega varovanja potrebuje le tisti subjekt v skupni ponudbi, ki bo izvedel dela, povezana z načrtovanjem sistema tehničnega varovanja. Ker naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo izrecno priznava (stran 8), da je vlagatelj zahtevku za revizijo v obravnavanem delu utemeljen, s tem povezanih očitkov vlagatelja Državna revizijska komisija vsebinsko ni presojala.

c)

Vlagatelj zatrjuje, da je naročnik 12. člen dokumenta *Vzorec okvirnega sporazuma* določil v nasprotju z določili OZ o višini pogodbene kazni.

S tem v zvezi zatrjuje, da je višina pogodbene kazni (10% vrednosti posameznega naročila za vsak dan ali celo vsako uro zamude ter 50% za neizpolnitev) določena nesorazmerno predmetu in vrednosti javnega naročila. Tako določena pogodbena kazen ne izpolnjuje pogoja ekvivalentnosti dajatev in po opravljenem testu sorazmernosti ne more vzdržati. Vlagatelj predlaga, da se določba osnutka pogodbe razveljavi oz. pogodbena kazen primerno zniža in določi tako, da bo sorazmerna predmetu in vrednosti javnega naročila.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo, po uvodnem povzemanju vlagateljevih revizijskih navedb najprej izpostavlja, da je Državna revizijska komisija že večkrat zapisala, da ni pristojna za odločanje o sporu v zvezi s kršitvami pravil obligacijskega prava, ki bi lahko nastali med strankama v fazi izvajanja pogodbe. Dalje naročnik kljub temu pojasnjuje, da v primeru vzorca pogodbe (okvirnega sporazuma) ne gre za enostransko in arbitrarno vnaprejšnje določanje pogodbenih pogojev s strani naročnika v smislu posega v načelo enake vrednosti dajatev iz 8. člena OZ. Ob sklicevanju na 247. in 248. člen OZ naročnik zatrjuje, da je pogodbena kazen določil v skladu z veljavno zakonodajo.

V 12. členu (*Pogodbena kazen*) dokumenta *Vzorec okvirnega sporazuma* je naročnik določil:

»V primeru, da izvajalec po lastni krivdi pogodbenih obveznosti okvirnega sporazuma ne izpolni v roku, ali ne popravi napake v odzivnem času za popravila, predvidenem s tem okvirnim sporazumom (izpolnitev z zamudo), mora plačati pogodbena kazen v višini desetih (10%) odstotkov vrednosti posameznega naročila za vsak dan zamude.

V primeru, da izvajalec po lastni krivdi pogodbenih obveznosti okvirnega sporazuma ne izpolni v roku, t.j. v odzivnem času za interventna popravila, predvidenem s tem okvirnim sporazumom (izpolnitev z zamudo), mora plačati pogodbena kazen v višini desetih (10%) odstotkov vrednosti posameznega naročila za vsako uro zamude.

Stranki okvirnega sporazuma se izrecno in nepreklicno dogovorita, da v primeru izvajalčeve zamude z izpolnitvijo obveznosti po tem okvirnem sporazumu, izvajalca ob sprejemu izpolnitve ni potrebno posebej obvestiti o pridržanju pravice do obračuna pogodbene kazni in se pogodbena kazen lahko obračuna v skladu z določili tega okvirnega sporazuma ob vsaki zamudi brez posebnega obvestila.

Znesek skupaj zaračunanih pogodbeneh kazni za zamudo ne sme presegati 3.000,00 €.

V primeru, da izvajalec po lastni krivdi ne izpolni posameznega naročila (neizpolnitev posameznega naročila), mora plačati pogodbeno kazen v višini petdeset (50%) odstotkov vrednosti posameznega naročila.

Pogodbena kazen za vsako posamezno zamudo oz. neizpolnitev posameznega naročila se obračuna pri vsaki zamudi oz. neizpolnitvi posameznega naročila za vsako posamezno naročilo posebej.

V primeru, da izvajalec po lastni krivdi pogodbenih obveznosti ne izpolni (neizpolnitev okvirnega sporazuma), mora plačati pogodbeno kazen v višini 3.000,00 €.

Če izvajalec pogodbene obveznosti ne bi izpolnil, ga bo naročnik obvestil, ali zahteva izpolnitev pogodbene obveznosti ali plačilo pogodbene kazni.

Pogodbena kazen se obračuna posebej in se izstavi račun.«

Iz sporne določbe okvirnega sporazuma je razvidno, da ne vsebuje nobenih pogojev ali zahtev, ki bi jih moral ponudnik izpolnjevati, da bi lahko sodeloval v postopku oddaje javnega naročila oz. da bi dokazal usposobljenost za izvedbo naročila. Določba prav tako ne vsebuje nobenih elementov, ki bi predstavljali merila oz. na podlagi katerih bi naročnik ponudnike razvrščal od najbolj do najmanj ugodnega. Sporna določba vzorca okvirnega sporazuma se tako ne nanaša na fazo postopka oddaje javnega naročila, temveč, kot to smiselno navaja naročnik, na fazo izvajanja predmeta javnega naročila. Gre za pogodbeno določilo, ki bo urejalo obligacijsko razmerje, ki bo med naročnikom in izbranim ponudnikom nastalo šele po zaključku postopka oddaje predmetnega javnega naročila.

ZJN-3 določb, vezanih na pogodbeno kazen, ne vsebuje – iz vlagateljevih navedb tudi ne izhaja, da bi bila sporna določba v nasprotju z določbami ZJN-3, pač pa zatrjuje, da je pogodbeno kazen določena v nasprotju z načeli in pravili obligacijskega prava. Državna revizijska komisija pritrjuje naročniku, da za odločanje o sporu v zvezi s kršitvami pravil obligacijskega prava ni pristojna. Pogodbena kazen je kot sankcija za kršitev pogodbenih obveznosti namreč urejena v OZ, kar pomeni, da bo lahko vlagatelj v primeru, če bo menil, da je naročnik pogodbeno kazen obračunal v nasprotju s kogentnimi določbami OZ, to uveljavljal v postopku pred sodiščem.

S tem v zvezi Državna revizijska komisija še pripominja, da obravnavane določbe vzorca okvirnega sporazuma vlagatelju ne omejujejo ali preprečujejo sodelovanja v postopku oddaje javnega naročila in zato ne posegajo v njegov položaj. Ne glede na obravnavane določbe namreč vlagatelj v predmetnem postopku oddaje javnega naročila ne bo imel obveznosti, ki bi se nanašale na pripravo ponudbe oz. sodelovanje v postopku, saj se bodo ta pogodbeno določila uporabila šele po sklenitvi okvirnega sporazuma, pa še to le v primeru, če izvajalec ne bo izpolnil pogodbenih obveznosti.

d)

Vlagatelj zatrjuje, da naročnik pri določitvi meril iz točke 1.14 v poglavju 1 *Splošne določbe naročnika* v dokumentu *Razpisna dokumentacija* in pri opredelitvi predmeta javnega naročila ni ravnal v skladu z ZJN-3 (točka II.b in II.d zahtevka za revizijo).

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo navaja, da se vlagateljevemu zahtevku za revizijo v navedenih delih ugotovi, saj je naročniku v interesu, da je dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila oblikovana na način, da ponudnikom omogoča pripravo pravilne ponudbe. Navaja, da je

očitane kršitve odpravil na način, da je sporne dele izpodbijanih delov dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila konkretnje opredelil ali dopolnil.

Ker naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo izrecno priznava (stran 9), da je vlagatelj zahtevke v delu, v katerem naročniku očita nepravilnosti pri določitvi meril (celotna točka II.b zahtevka za revizijo) in pri opredelitvi predmeta javnega naročila (celotna točka II.d zahtevka za revizijo) utemeljen, s tem povezanih očitkov vlagatelja Državna revizijska komisija vsebinsko ni presojala.

III.

V povzetku zapisanega Državna revizijska komisija zaključuje, da je vlagatelj z zahtevkom za revizijo uspel izkazati, da so posamezne določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila oblikovane v nasprotju z določbami ZJN-3, zato je (iz zgoraj predstavljenih razlogov), na podlagi druge alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN zahtevku za revizijo ugodila in postopek oddaje predmetnega javnega naročila razveljavila v celoti, saj upošteva, da je v konkretnem primeru rok za prejem ponudb že potekel, ugotovljenih kršitev pri oblikovanju posameznih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ni mogoče sanirati z milejšim ukrepom (tj. z delno razveljavitvijo postopka).

Skladno z drugo povedjo iz tretjega odstavka 39. člena ZPVPJN daje Državna revizijska komisija naročniku napotke za pravilno izvedbo postopka v delu, ki je bil razveljavljen. Če se bo naročnik odločil izvesti nov postopek oddaje javnega naročila, naj pri oblikovanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ravna v skladu z ZJN-3 in temeljnimi načeli javnega naročanja, pri tem pa naj upošteva tudi ugotovitve, kot izhajajo iz tega sklepa.

S tem je odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa utemeljena.

Vlagatelj je v svojih vlogah zahteval povračilo stroškov postopka pravnega varstva.

Če je zahtevke za revizijo utemeljen, mora naročnik iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku, vključno s takso (pravno relevantni del prve povedi tretjega odstavka 70. člena ZPVPJN). Če je pritožba utemeljena, mora naročnik iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v pritožbenem postopku (tretji odstavek 70. člena ZPVPJN).

Državna revizijska komisija je v okviru postopka odločila o stroških postopka pravnega varstva in, skladno s 70. členom ZPVPJN in OT odločila, da je naročnik vlagatelju dolžan povrniti stroške postopka pravnega varstva, kot sledi:

a) stroške predrevizijskega postopka

- strošek takse za revizijski postopek v višini 2.000,00 EUR,
- strošek odvetniške storitve za sestavo zahtevka za revizijo po prvi točki tar.št. 44 OT v višini 2.000 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22% DDV znaša 1.464,00 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po tretjem odstavku 11. člena OT v višini 30 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22% DDV znaša 21,96 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala presežka priglašenega stroška odvetniške storitve za sestavo zahtevka za revizijo (1.000 točk) in pripadajočih izdatkov v pavšalnem znesku (1% do 1.000 točk, tj. 10 točk) ter DDV, saj glede na vrednost spora za njihovo priznanje v OT ni podlage. Dalje Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala stroškov za sestavo vloge, s

katero se je opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo, saj ti v konkretnem primeru niso bili potrebni (peti odstavek 70. člena ZPVPJN v povezavi z osmim odstavkom istega člena, pa tudi drugi odstavek 2. člena OT). Navedbe vlagatelja v omenjeni vlogi niso bile bistvene in niso pripomogle ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve. Prav tako Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašenega stroška za posvet s stranko (konferenca s stranko) (50 točk). Sestava zahtevka za revizijo v konkretnem primeru ni bila mogoča brez posveta s stranko, zato gre šteti, da je navedeni strošek že zajet v strošku odvetniške storitve za sestavo zahtevka za revizijo, zaradi česar ne gre za samostojne storitve, ki niso zajete že v drugih tarifnih številkah (tar.št. 43 OT).

b) stroške pritožbenega postopka (pritožba z dne 1. 8. 2022)

- strošek odvetniške storitve za sestavo pritožbe kot obrazložene vloge med postopkom po drugi točki tar.št. 44 OT v višini 1.000 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 732,00 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po tretjem odstavku 11. člena OT v višini 20 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22% DDV znaša 14,64 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašenega stroška odvetniške storitve za sestavo pritožbe v višini (nadaljnjih) 500 točk in pripadajočih izdatkov v pavšalnem znesku (1% do 500 točk) ter DDV, saj glede na ocenjeno vrednost spora za njihovo priznanje v OT ni podlage. Prav tako Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašenega stroška odvetniške storitve konference s stranko, saj ne gre za samostojne storitve, ki niso zajete že v drugih tar.št. (prim. odločitve Državne revizijske komisije št. 018-221/2017, 018-018-11/2018, 018-079/2022).

c) strošek predloga za začetek revizijskega postopka

- predlog za nadaljevanje postopka po tretji točki tar.št. 44 OT v višini 500 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22 % DDV znaša 366,00 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po tretjem odstavku 11. člena OT v višini 10 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22% DDV znaša 7,32 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala presežka priglašenega stroška odvetniške storitve za sestavo predloga za nadaljevanje postopka (250 točk) in pripadajočih izdatkov v pavšalnem znesku ter DDV, saj glede na vrednost spora za njihovo priznanje v OT ni podlage. Prav tako vlagatelju ni priznala priglašenih stroškov za posvet s stranko (konferenca s stranko) (50 točk) in poročilo stranki (50 točk), saj gre bodisi za stroške za storitve, ki so že zajeti v strošku odvetniške storitve za sestavo predloga za nadaljevanje postopka (posvet s stranko) oz. gre za stroške, ki niso bili potrebni (poročilo stranki; peti odstavek 70. člena ZPVPJN v povezavi z osmim odstavkom istega člena, pa tudi drugi odstavek 2. člena OT).

d) stroške pritožbenega postopka (pritožba z dne 2. 9. 2022)

- strošek odvetniške storitve za sestavo pritožbe kot obrazložene vloge med postopkom po drugi točki tar.št. 44 OT v višini 1.000 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 732,00 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po tretjem odstavku 11. člena OT v višini 20 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke 0,60 EUR in 22% DDV znaša 14,64 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašenega stroška odvetniške storitve za sestavo pritožbe v višini (nadaljnjih) 500 točk in pripadajočih izdatkov v pavšalnem znesku (1% do 500 točk) ter DDV, saj glede na ocenjeno vrednost spora za njihovo priznanje v OT ni podlage. Prav tako vlagatelju ni priznala priglašenih stroškov za posvet s stranko (konferenca s stranko) (50 točk) in poročilo stranki (50 točk), saj gre bodisi za stroške za storitve, ki so že zajeti v strošku odvetniške storitve za sestavo predloga za nadaljevanje postopka (posvet s stranko) oz. gre za

stroške, ki niso bili potrebni (poročilo stranki; peti odstavek 70. člena ZPVPJN v povezavi z osmim odstavkom istega člena, pa tudi drugi odstavek 2. člena OT).

Državna revizijska komisija je vlagatelju kot potrebne tako priznala stroške v višini 5.352,56 EUR. Ker vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel v celoti (in sicer ni uspel v delu, ki se nanaša na očitka, povezana z zahtevo glede izkazovanja izpolnjevanja pogoja P15 in delno pogoja P13 ter v delu, ki se nanaša na očitek glede pogodbene kazni), je Državna revizijska komisija odločila, da se vlagatelju, v skladu z doseženim uspehom v postopku, ki ga glede na vse zatrjevane kršitve v zahtevku za revizijo ocenjuje na $\frac{3}{4}$, povrne 4.014,42 EUR potrebnih stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva (drugi odstavek 154. člena ZPP v povezavi s prvim odstavkom 13. člena ZPVPJN).

Ker je naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo odločil, da bo vlagatelju povrnil stroške postopka pravnega varstva v višini 2.614,47 EUR (3. točka izreka dokumenta *Odločitev* z dne 30. 8. 2022), Državna revizijska komisija pa je naročniku v okviru 1. točke izreka tega sklepa že naložila povračilo stroškov pritožbenega postopka vlagatelju (pritožba z dne 1. 8. 2022) v višini 559,98 EUR, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik dolžan vlagatelju (poleg stroškov pritožbenega postopka iz 1. točke izreka tega sklepa, ki jih mora naročnik povrniti vlagatelju) povrniti še (preostale) stroške postopka pravnega varstva v višini 839,97 EUR, in sicer v roku 15 dni od prejema tega sklepa, pod izvršbo. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

S tem je odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa utemeljena.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev upravni spor ni dovoljen.

Predsednica senata:
Nina Velkavrh, univ. dipl. prav.,
članica Državne revizijske komisije

Vročiti (prek portala eRevizija):

- pooblaščenec vlagatelja,
- naročnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve.